

innowacjespoleczne.org.pl

Animator więzi

zapobieganie poczuciu osamotnienia
jako niezbędny element opieki nad seniorem

1. Do kogo jest skierowana innowacja?

- do członków rodzin osób starszych, w tym osób z chorobami otępiennymi
- do domów pomocy społecznej (DPS), publicznych i prywatnych
- do miejskich ośrodków pomocy społecznej (MOPS)
- do zakładów opiekuńczo-leczniczych (ZOL)
- do organizacji pozarządowych zajmujących się kwestiami opiekuńczo-socjalnymi
- do centrów wolontariatu
- do parafii, w których działają zespoły wolontariackie
- do organizacji kształcących młodzież, m.in. harcerskich
- do urzędów miast i gmin, kształtujących lokalną politykę senioralną

2. Na jaki problem społeczny odpowiada?

Podstawowy problem społeczny, będący impulsem do stworzenia innowacji, to osamotnienie, poczucie braku sprawczości i niezaspokojone potrzeby społeczne i duchowe osób starszych, w tym cierpiących na choroby otępienne. Z powodu starzejącego się w Polsce społeczeństwa oraz rozluźniania relacji rodzinnych skala problemu jest bardzo duża. Niemal w każdej rodzinie można spotkać osoby, które są zależne od opieki swoich bliskich i wymagają pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Osoby takie albo mieszkają razem z rodzinami i ciężar opieki spoczywa na ich najbliższych, albo trafiają do placówek opiekuńczych, takich jak domy pomocy społecznej (DPS) i inne domy opieki. Placówki te zaspokajają przede wszystkim fizyczne potrzeby mieszkańców, nie mają jednak sprawdzonych, efektywnych rozwiązań zaspokajania potrzeb społecznych, emocjonalno-duchowych, które schodzą na dalszy plan i w praktyce są zaspokajane w niewielkim zakresie lub w ogóle. Celem innowacji jest odpowiadanie na te właśnie potrzeby.

3. Opis innowacji

Skąd pomysł?

Innowatorka, Małgorzata Hubicka wpadła na pomysł rozwiązania na podstawie własnych doświadczeń i obserwacji. Odwiedzając osoby w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym (ZOL) szybko zauważyła, że mieszkańcom bardzo brakuje rozmów, bliskości, zaufania i relacji z drugim człowiekiem. Widziała też często trudności mieszkańców w komunikowaniu swoich potrzeb bliskim i personelowi.

Istota innowacji

Pomysł polega na wprowadzeniu do placówek opiekuńczych (DPS, ZOL i innych) osób zwanych „animatorami więzi”. Zadaniem animatorów jest rozpoznanie i zaspokojenie społecznych i duchowych potrzeb mieszkańców tych placówek. Dzięki rozmowie oraz ciepłym wysłuchaniu tego, co pensjonariusz ma do powiedzenia, animator może odkryć sprawy umykające personelowi w nawale codziennej pracy. W ten sposób pomaga mieszkańcom radzić sobie z codziennymi bólami i wzmacnia ich wpływ na własne życie. Poprawiając dzięki temu komfort ich życia, zapobiega poczuciu samotności i myślom o braku sprawczości.

Obecność animatora więzi buduje lepszą atmosferę miejsca, pozwala też pracownikom skupić się na podstawowych obowiązkach, ułatwia im pracę, a przez to sprawia, że inne potrzeby pensjonariuszy są lepiej i szybciej zaspokajane. Dzięki bliskim relacjom i częstym rozmowom z mieszkańcami animator może łatwiej zauważyć u nich niepokojące objawy, a przekazując informacje personelowi lub rodzinie zapobiega wielu trudnym sytuacjom.

Animator więzi ułatwia także kontakty rodzin mieszkańców domów opieki z pracownikami tych placówek – jako osoba z zewnątrz pomaga wytłumaczyć stanowisko jednej i drugiej strony oraz wypracować potrzebny kompromis (mediuje).

Innowacja krok po kroku

■ **Znalezienie odpowiedniego miejsca na wdrożenie oraz rekrutacja animatora więzi**

Pierwszym etapem implementowania innowacji jest dobór miejsca oraz zespołu. Miejscem do wdrażania innowacji może być zarówno publiczny, jak i prywatny ośrodek opiekuńczy. Ważne, żeby personel danego ośrodka był otwarty na obecność animatora więzi i szanował jego niezależną pozycję, traktował jako współpracownika, a nie kogoś, kto próbuje utrudnić pracę.

Animator zrealizuje swoje zadania tylko, jeśli będzie miał swobodę działania i będzie ściśle współpracował z personelem. Dlatego najważniejsze jest zbudowanie relacji wzajemnego szacunku i zaufania. Służy temu to, że animator nie jest bezpośrednim pracownikiem danego ośrodka, lecz osobą świadczącą usługę. Nie wchodzi w struktury podległości i zależności. Może być wsparciem zarówno dla mieszkańca, rodziny, opiekunki, lekarza, jak i dyrekcji ośrodka. Nie ma mocy decyzyjnej, poza tą, która dotyczy ściśle jego pracy z mieszkańcem. Animator musi mieć zdolności interpersonalne, czas i cierpliwość do rozmów z mieszkańcami oraz musi umieć zbudować relacje oparte na zaufaniu z personelem ośrodka, mieszkańcami i ich rodzinami. To pozwala stworzyć między wszystkimi sieć wsparcia i współpracy, co bezpośrednio przekłada się (jak wykazało testowanie projektu) na dobrostan mieszkańców i efektywność funkcjonowania placówki.

■ **Nawiązywanie relacji z mieszkańcami ośrodków opiekuńczych**

Drugim etapem jest nawiązywanie relacji z mieszkańcami ośrodka opiekuńczego. Animator powinien poznać mieszkańców, dowiedzieć się o nich jak najwięcej oraz opracować metodę działania dostosowaną do potrzeb poszczególnych osób. Robi to regularnie odwiedzając osoby najbardziej potrzebujące wsparcia (wskazane przez personel) i systematycznie poznając pozostałych mieszkańców.

■ **Rekrutacja wolontariuszy**

Zadaniem animatora więzi jest również zbudowanie zespołu wolontariuszy, który pod jego skrzydłem opiekowałby się mieszkańcami ośrodków. Animator wspólnie z wolontariuszami rozpoznaje potrzeby mieszkańców i stara się na nie odpowiedzieć.

■ Wpływ na innych odwiedzających

Zadaniem animatora jest też zachęcenie osób, które odwiedzają swoich bliskich w domach opieki do tego, aby trochę czasu poświęcały też innym mieszkańcom. Im więcej osób będzie reprezentować taką postawę, tym większe grono mieszkańców będzie odwiedzane i atmosfera będzie cieplejsza.

■ Współpraca z personelem

Animator więzi powinien ściśle współpracować z personelem placówki. Jeśli w wyniku prowadzonych rozmów dowie się, jak można poprawić sytuację mieszkańców, proponuje to rozwiązanie personelowi. Personel decyduje, czy i jak może współpracować przy realizacji potrzeby mieszkańca.

buduje relacje z mieszkańcami

rozpoznaje potrzeby mieszkańców i stara się je zaspokoić

współpracuje z personelem

buduje zespół wolontariuszy

buduje sieć odwiedzających

Innowacja w liczbach (testowanie)

1 dom opieki

1 animator więzi

3 wolontariuszy

21 osób, którymi zajmuje się animator więzi

Ten projekt jest naprawdę super trafionym pomysłem. Co wnosi? Dużo radości, dużo pomocy i naprawdę wnosi to, czego brakuje w takim miejscu jak dom opieki.

Pracownica domu opieki

Ja bym powiedziała tak: animator więzi to trochę tak, jak mamy choinkę, na choince mamy lampki, każda ma inny kolor, za coś innego odpowiada, a animator więzi jest tym kablem, który to wszystko łączy.

Mieszkanka domu opieki

Przede wszystkim relacje: od momentu, kiedy animator więzi pojawił się w naszym ośrodku to relacje na płaszczyźnie zespołów i rodzin dużo się poprawiły, tak jakby te impulsy nerwowe... , komunikacja jest bardziej poprawna.

Terapeutka zajęciowa

Ile to kosztuje?

Głównym kosztem jest koszt pracy animatora więzi. Ewentualne dodatkowe koszty związane są z zakupem materiałów do pracy z mieszkańcami lub organizowaniem wydarzeń przez animatora (opcjonalnie).

4. Co się nie udało?

Wyzwaniem okazało się zaangażowanie rodzin mieszkańców do tego, żeby poza swoimi bliskimi odwiedzali też inne osoby – nie mieli na to czasu i ochoty. Być może powodem były specyficzne warunki konkretnego domu opieki. W okresie testowania innowatorka po pewnym czasie zrezygnowała więc z tego aspektu. Należy jednak w miarę możliwości dążyć do tego, żeby nawiązywanie relacji pomiędzy rodzinami pensjonariuszy a innymi mieszkańcami doszło do skutku.

5. Kto za tym stoi?

foto. Wojtek Radwański

Małgorzata Hubicka

Jestem z wykształcenia muzykiem, ukończyłam studia magisterskie na Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Przez wiele lat pracowałam jako nauczyciel, wychowawca, dyrygentka chórów, instruktor zajęć artystycznych dla dzieci. Jestem matką 4 dzieci i szczęśliwą żoną jednego męża od 30 lat.

Po urodzeniu czwartego dziecka zrezygnowałam z kariery zawodowej, dzieląc czas pomiędzy opiekę nad dziećmi i działalność społeczną. Od 2017 r. związałam się z projektem „Innowacje na ludzką miarę”, a od jesieni 2018 r. z Siecią Przedsiębiorczych Kobiet, poprzez udział w akceleratorze przedsiębiorczości „Biznes w Kobięcych Rękach”.

Moją pasją są ludzie. Zachwyca mnie nasza różnorodność i wartości, jakie tworzymy historiami swego życia. Pasjonują mnie zagadnienia inteligencji emocjonalnej, empatii, komunikacji, budowania zespołów. Jestem ambasadorką idei przywrócenia należnego miejsca budowaniu więzi międzypokoleniowych i szeroko rozumianemu rozwojowi duchowemu każdego człowieka, jako wartościom mającym ogromny wpływ na poczucie sensu i radości z życia.

*Lubię śpiewać, rysować i w ogóle tworzyć, lubię świat i ludzi. Poprzez innowację **Animator więzi** chcę mieć swój udział w projektowaniu szczęśliwszego świata dla naszych bliskich, naszych dzieci i nas samych.*

6. Kontakt

www.innowacjespoleczne.org.pl/animator-wiezi

Małgorzata Hubicka

tel. +48 730 141 619, **e-mail:** malgorzata.hubi@gmail.com

Tekst: Jacek Przeciszewski
Redakcja: Ewa Rościszewska
Projekt i skład: Kotburi, www.kotburi.pl
Maj 2019

